

Stručni rad

FORMATIVNO PRAĆENJE U NASTAVI ENGLISKOG

**Tina Omahna
OŠ Janka Kersnika, Brdo**

Sažetak

U članku je predstavljen primjer uključivanja elemenata formativnog praćenja u nastavi engleskog jezika u 3. razredu pri obradi teme My home. Prikazane su svrhe učenja, ciljevi, provjera predznanja, put učenja, aktivni oblici učenja, prikupljanje dokaza, oblikovanje mjerila i vrednovanje postignuća. Važni elementi formativnog praćenja su predstavljanje ciljeva i oblikovanje mjerila, jer to pomaže učenicima da točno znaju što trebaju naučiti i što se od njih očekuje. Učitelj je stavljen u ulogu onoga koji učenike usmjerava, pomaže, potiče i vodi na putu do cilja. Učenici su, s druge strane, ti koji imaju aktivnu ulogu u procesu učenja. Pri tome je ključna povratna informacija koja ih vodi na putu do zacrtanog cilja.

Ključne riječi: formativno praćenje, engleski, povratna informacija, cilj

1. Uvod

Prije godinu dana pohađala sam edukaciju o formativnom praćenju. Stečena znanja otvorila su mi potpuno novi pogled na poučavanje i ulogu učitelja i učenika.

Sa zadovoljstvom sam stečeno znanje primjenjivala u praksi i krenula s postupnim uvođenjem elemenata formativnog praćenja u nastavu engleskog jezika, jer smatram da je važno da učenici imaju aktivnu ulogu u procesu učenja. Uključivanje formativnog praćenja potiče učenike na aktivno sudjelovanje. Počinju razmišljati o učenju kao o procesu i shvaćaju da su oni ti koji trebaju nešto učiniti kako bi postigli cilj. Pritom je važna i povratna informacija učitelja učenicima te povratna informacija između samih učenika.

2. Formativno praćenje

U formativnom praćenju znanja učenik se uključuje u planiranje ciljeva i učenja te mu se omogućava maksimalna aktivnost tijekom obrade nove materije, koja je u optimalnim okolnostima prilagođena pojedincu. Sve to kako bi se aktivnije uključili u proces samoregulacije učenja i time prihvatili veću odgovornost za svoje znanje i ocjenu. Formativno praćenje znanja je kontinuirano praćenje napretka učenika. Bitan dio je kvalitetna povratna informacija sa savjetima o poboljšanju znanja. Učitelj može u cijelosti pratiti učenika i imati sveobuhvatan uvid u djetetovo učenje i znanje, jer se usvajanje informacija ne svodi na uzak dio pismene provjere (test) ili povremeno usmeno ocjenjivanje. [2.]

Formativno praćenje uključuje dijagnostiku predznanja, postavljanje ciljeva, planiranje puta do cilja, aktivne oblike učenja i prikupljanja dokaza o znanju, oblikovanje mjerila i (samo)vrednovanje postignuća. [2.]

Primjer upotrebe formativnog praćenja

Opisat ću primjer upotrebe formativnog praćenja u engleskom jeziku u 3. razredu. Obrađivali smo temu: My home.

Prvo sam pomoću nastavnog plana i programa definirala ciljeve i svrhu učenja.

Svrhe učenja

Učenik:

- prepoznaje zapis osnovnog, često korištenog vokabulara i značenje fraza unutar poznatih tema
- razumije pojedinačne jednostavne i poznate riječi, fraze s neverbalnom potporom. [3.]

Ciljevi učenja

Učenik:

- opisuje svoju kuću
- poznaje vokabular za prostorije u kući i koristi se njime
- kaže u kojoj prostoriji obavlja koju aktivnost
- razlikuje jedninu i množinu
- zna sastaviti rečenice s There is.../There are...

Dijagnostika: provjera predznanja

Na početku obrade nove nastavne jedinice My home zanimalo me predznanje učenika. Njihov je zadatak bio rasporediti riječi na odgovarajuće prostorije i predmete na slici. Uslijedila je analiza rada. Nakon što sam saznala kakvo predznanje učenici imaju,

potaknula sam ih na razmišljanje zašto je dobro i smisleno poznavati vokabular vezan uz kuću.

Predstavljanje ciljeva: put učenja

Usljedilo je predstavljanje puta učenja, koje je uključivalo:

- poznajem prostorije u kući
- poznajem namještaj
- znam tvoriti množinu (bed – beds)
- znam opisati prostorije (There is.../There are...)
- znam reći što radim u određenoj prostoriji
- predstavljam svoju kuću.

Akcija, dokaz: aktivnosti za učenje i učvršćivanje vokabulara

Najprije sam predstavila vokabular uz pomoć sličica i Powerpoint prezentacije. Pogledali smo i neke snimke koje su uključivale obrađivani vokabular.

U sljedećim satima utvrđivali su i upotrebljavali vokabular uz pomoć društvenih igara (Snake and ladders; Rock, paper, scissors; Memory), Wordwall-a, pantomime.

Usljedilo je samovrednovanje učenika. Učenici su prstima ocjenjivali i pokazali koliko već poznaju vokabular.

Oni koji su sami ocijenili da dobro poznaju vokabular povezali su se u paru s onima kojima je pomoć još bila potrebna. Usljedilo je učenje u paru, tj. skupinama po tri učenika.

Slijedila je rasprava o tvorbi množine, opisivanje prostorija i pripovijedanje o tome što rade u određenoj prostoriji. To su utvrđivali raznim aktivnostima koje su se odvijale u manjim skupinama.

Nakon nekoliko sati utvrđivanja, ponovno je uslijedilo samovrednovanje učenika. Ispunili su donju tablicu.

ŠTO VEĆ ZNAM I ŠTO JOŠ MORAM NAUČITI?

			
Znam imenovati prostorije u kući.			
Znam imenovati namještaj.			
Znam tvoriti množinu (bed – beds).			
Znam opisati prostorije (There is.../There are...)			
Znam reći što radim u određenoj prostoriji.			

Tablica 1: Tablica samoprocjene

Tijekom obrade i utvrđivanja vokabulara učenici su stalno pratili gdje se nalaze na putu učenja. Samoljepljive listiće s njihovim imenima pomicali su po putu učenja prema svom znanju tijekom sati.

Nakon nekoliko sati utvrđivanja oblikovali smo mjerila za izradu i predstavljanje kućice.

Mjerila: Izrada kućice od papira – origami te predstavljanje.

Učenicima sam pokazala nekoliko izrađenih kućica. Neki primjeri predstavljali su loš primjer, a neki dobar primjer izrađene kućice. Zatim smo zajedno oblikovali mjerila.

Mjerila za izradu kućice:

- kuća ima najmanje 4 prostorije
- u svakoj prostoriji ima najmanje 3 predmeta
- precizno je i estetski izrađena.

Prema zapisanim mjerilima za izradu kućice oblikovali smo i mjerila za predstavljanje. Predstavila sam im loš primjer predstavljanja kako bi sami shvatili što je važno za dobro predstavljanje.

Mjerila za predstavljanje kućice:

- glasno
- jasno
- tečno
- sadržaj.

Nakon što su učenici napravili kućice, razvrstala sam ih u parove. Predstavili su jedno drugom svoju kućicu. Pratila sam učenike i davala im povratne informacije o njihovom predstavljanju. Zatim sam ih razvrstala u skupine. Svaki je učenik predstavio svoju kućicu, a ostali članovi skupine dali su mu povratne informacije.

Evaluacija: Predstavljanje kućica

Na sljedećem satu učenici su frontalno predstavili svoju kućicu. Nakon svakog predstavljanja uslijedila je moja usmena povratna informacija.

Nakon predstavljanja, odgovorili su na sljedeća pitanja:

Na što ste najviše ponosni?

Gdje ste imali najviše problema i kako ste ih riješili?

Kako vam je koristila pomoć skupine? [2.]

3. Zaključak

Pokazalo se da je upotreba formativnog načina praćenja znanja potaknula učenike na aktivno sudjelovanje u nastavi. Učenici su rekli da im se sviđa ovakav način rada. Znali su koja je svrha i koje ciljeve moraju postići. Put učenja im je pomogao pratiti njihov napredak. Učenici koji su uspješniji u učenju osjećali su se dobro kada su preuzeli ulogu „učitelja“ i pomogli drugim učenicima u učenju. Također, učenici kojima je bila potrebna pomoć voljeli su raditi s učenicima u razredu i bili su motiviraniji za učenje. Ovakav način poučavanja omogućava učenicima da se više međusobno povezuju, pomažu jedni drugima i tako doprinose dobroj i pozitivnoj razrednoj klimi. Nastavit ću uključivati elemente formativnog praćenja u svoju nastavu engleskog jezika.

4. Literatura

[1.] Holcar Brunauer, A. 2019. *Formativno spremljanje v podporo učenju: priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Ljubljana.

[2.] Peršolja, Mateja. 2019. *Formativno spremljanje znanja v praksi*. NUK. Ljubljana.

[3.] Pevec Semec, K. (2013). *Program osnovna šola. Tuji jezik v 2. in 3. razredu*.

Učni načrt. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_TJ_2_in_3_razred_OS.pdf (pristupljeno 15. junija 2022.)